

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/149/2022
Identifikačné číslo spisu: 8319208512
Dátum vydania rozhodnutia: 29.11.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Vladik
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:8319208512.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Union zdravotná poisťovňa, a.s., Bratislava, Karadžičova 10, proti žalovanej R. Č., narodenej XX. X. XXXX, O. K. D., W. XXXX/X, zastúpenej advokátom JUDr. Júliusom Bučekom, Humenné, Štefánikova 22, o zaplatenie 2.543,05 eura s prísl., vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 9C/57/2019, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 25. apríla 2022, sp. zn. 7Co/45/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 3. júna 2021, č. k. 9C/57/2019-79 - I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.543,05 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.543,05 eura od 19. augusta 2019 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, II. priznal žalobcovi vo vzťahu k žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) alebo „krajský súd“) rozsudkom z 25. apríla 2022, sp. zn. 7Co/45/2021 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Žalobcovi priznal proti žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Uviedol, že nárok žalobcu uplatnený proti žalovanej je v súlade s ustanovením § 9 ods. 7 písm. c) zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o strane a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Žalobca mal právo uplatniť svoj nárok na úhradu nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť voči tretej osobe, ak k úrazu alebo inému poškodeniu zdravia u poistenca došlo jej zavineným protiprávnym konaním. Podľa jeho názoru základ nároku bol daný. Trestným rozkazom Okresného súdu Humenné z 30. mája 2019 č. k. 1T/26/2019-313 bola žalovaná uznaná za vinnú z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 158

Trestného zákona, za čo bola odsúdená na peňažný trest vo výške 400 eur. Zo strany žalobcu bola preukázaná výška nároku v sume 2.543,05 eura, táto suma vyplýva zo špecifikácie a vyčíslenia vynaložených liečebných nákladov X. S. z 3. mája 2018 (č. l. 5, 6 a 7 spisu) ako aj z detailného rozpisu liečebných nákladov vynaložených na liečbu X. S. (č. l. 51 spisu). Išlo o úkony zdravotnej starostlivosti realizované v dňoch 19. februára 2018 do 29. marca 2018. Keďže z dôkazov vykonaných v priebehu konania dostatočne vyplynula opodstatnenosť uplatneného nároku žalobcu, vykonanie ďalších dôkazov navrhnutých zo strany žalovanej nebolo potrebné. Odvolací súd preto s poukazom na ustanovenie § 387 CSP rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie (ďalej aj „dovolateľka“), prípustnosť ktorého vyvodila z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP a navrhla, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Namietala, že súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Uviedla, že súd vykonal pojednávanie bez jej účasti a bez účasti jej právneho zástupcu. Súd nevykonal ňou navrhnuté dôkazy a vec nesprávne právne posúdil v otázke výšky uplatňovaného nároku.

5. Žalobca k podanému dovolaniu uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za správne. Navrhol, aby dovolací súd podané dovolanie ako nedôvodné zamietol.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strane zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Prípustnosť dovolania má vo všeobecnosti stránku objektívnu a subjektívnu. Objektívna stránka sa nevzťahuje na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje (len) vecný aspekt tohto opravného prostriedku - či smeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné (§ 419 až § 423 CSP), či bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 427 CSP) a či spĺňa zákonom vyžadované náležitosti, vrátane osobitnej podmienky povinného právneho zastúpenia advokátom v dovolacom konaní (§ 428 a § 429 CSP). Subjektívna stránka prípustnosti dovolania sa naopak viaže na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva dovolanie - či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať dovolanie (§ 424 až § 426 CSP). Skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska objektívneho nasleduje až po skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania. Pokiaľ dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie nie je subjektívne prípustné, nepristúpi už k skúmaniu prípustnosti dovolania z objektívneho z hľadiska (vrátane naplnenia dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 420 a § 421 CSP) a dovolanie ako podané neoprávnenou osobou bez ďalšieho odmietne.

9. Subjektívna prípustnosť dovolania reflektuje stav procesnej ujmy v osobe určitej strany sporu, ktorý sa prejavuje v porovnaní najpriaznivejšieho výsledku, ktorý odvolací súd pre účastníka mohol založiť svojím rozhodnutím a výsledku, ktorý svojím rozhodnutím skutočne založil (napr. sp. zn. 3Cdo/46/2001). Ujma môže mať podobu formálnu, ktorá sa navonok prejavuje v odlišnosti napadnutého výroku rozhodnutia od posledného návrhu účastníka vo veci samej v jeho neprospech, a podobu materiálnu, ktorá je daná vtedy, ak rozhodnutie svojím obsahom znevýhodňuje osobu podávajúcu opravný prostriedok alebo zhoršuje jej právne postavenie (zúžením jej práv, rozšírením jej povinností), a preto u nej existuje právny záujem požadovať na súde vyššej inštancie odlišné rozhodnutie vo svoj

prospech. Dovolací súd osobitne zdôrazňuje, že posúdenie otázky, či dovolaním napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu vyznel v prospech alebo neprospech účastníka, a teda či účastník je oprávnenou osobou na podanie dovolania, prislúcha výlučne dovolaciemu súdu (R 50/1999). Pri tomto posudzovaní nemožno brať do úvahy subjektívne presvedčenie účastníka o ujme, ale len objektívnu skutočnosť, že rozhodnutím odvolacieho súdu bola účastníkovi spôsobená určitá, aj nepatrná ujma, ktorú možno odstrániť zrušením alebo zmenou napadnutého rozhodnutia (napr. sp. zn. 5Cdo/215/2010, sp. zn. 4Cdo/172/2017).

10. Z uvedeného vyplýva, že pri skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania je potrebné zohľadniť, či napadnuté rozhodnutie má negatívny dopad na dovolateľa a či mu bola spôsobená ujma dopadajúca na jeho pomery, či prípadným zrušením rozhodnutia sa dosiahne náprava dôsledkov, ktoré vyvolalo (napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/46/01 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe 2003 pod č. 49).

11. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

13. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

14. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

15. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

16. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

17. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej

miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

18. Právny zástupca žalovanej sa nedostavil na pojednávanie, ktoré sa malo konať 3. júna 2021, o 10.30 hod., keďže sa zúčastnil hlavného pojednávania v trestnej veci sp. zn. 3T/25/2016, ktoré sa konalo v rovnaký deň o 8.30 hod. Predmetné hlavné pojednávanie sa predĺžilo do 12.15 hod. Pracovníčka zástupcu žalovanej telefonicky súdu oznámila, že právny zástupca sa pojednávania v predmetnej veci nemôže zúčastniť, ale nežiadala o odročenie pojednávania. Odvolací súd i súd prvej inštancie (č. l. 77) posúdil telefonát pracovníčky ako ospravedlnenie a nie ako žiadosť o odročenie pojednávania. Pokiaľ ide o námietku dovolateľky, že odvolací súd neuviedol dôkazy, pre ktoré nevykonal v konaní navrhnuté dôkazy, dovolací súd poukazuje na dôvody odôvodnenia odvolacieho súdu, že z dôkazov vykonaných v priebehu konania dostatočne vyplynula opodstatnenosť uplatneného nároku žalobcu, vykonanie ďalších dôkazov navrhnuté zo strany žalovanej nebolo potrebné. S poukazom na uvedené preto nedošlo k porušeniu práva žalovanej na spravodlivý proces. Dovolací súd takisto poukazuje na skutočnosť, že ak odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie môže sa v odôvodnení obmedziť iba na správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia. Súdy nemusia vykonať všetky navrhnuté dôkazy, keďže táto okolnosť posúdenia je ich vecou, ak tieto dôkazy pre konanie nie sú dôležité.

19. Pokiaľ ide o námietku dovolateľky týkajúcu sa prípustnosti ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolací súd poukazuje, že táto otázka nebola bližšie konkretizovaná a preto sa touto otázkou nemohol zaoberať.

20. Dovolací súd preto dospel k záveru, že žalovaná neopodstatnene namietala nesprávny procesný postup súdov nižších inštancií, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jej procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia nevyplýva a dovolací súd preto dovolanie žalovanej odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné. Dovolanie, v ktorom namietala nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 CSP súd odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, bez konkretizácie otázky v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

21. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.